YENİ PARTİ
T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 16.11.2026
Sayı: 110

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 26/10/2026

Cemal ENGİNYURT
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	**İçişleri**
Tarih: **18-11-2026**	Esas No:**2/4058**

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

TBMM
KANUN[illegible]
16 Kasım 2026
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
16 Kasım 2026
No: 1985644

GENEL GEREKÇE

Türkiye'de her yıl yüz binlerce sürücü, Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında çeşitli nedenlerle sürücü belgesinin geçici olarak geri alınması ya da iptali yaptırımıyla karşılaşmaktadır. Bu yaptırımların önemli bir kısmı, ölümle veya ağır yaralanmayla sonuçlanmayan, ancak idari sınırları aşan ihlallerden kaynaklanmaktadır. Bu durum, günümüzde araç kullanmanın zarureti de dikkate alındığında mağduriyetlere sebep olmakta özellikle geçimini araç kullanarak sağlayan yurttaşlar için uzun süreli ekonomik ve sosyal sorunlara yol açmaktadır. Mevcut sistem, cezalandırmayı esas almakta; rehabilitasyon, eğitim ve yeniden topluma kazandırma unsurlarını yeterince içermemektedir. Oysa çağdaş hukuk anlayışı, cezanın yalnızca caydırıcı değil, aynı zamanda ıslah edici olmasını da gerektirir.

Yapılan akademik ve kurumsal çalışmalar, sürücü belgesi iptali sonrası yeniden eğitimden geçen ve düzenli kontrol sistemine tabi tutulan bireylerin, trafik ihlali yapma oranlarının ciddi şekilde düştüğünü ortaya koymaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre, "alkol ve uyuşturucu etkisi altında araç kullanımı" önlemleriyle birlikte davranışsal rehabilitasyon programları uygulanan ülkelerde trafik kazaları %25'e kadar azalmıştır. Almanya'daki Tıbbi-Psikolojik Muayene (Medizinisch-Psychologische Untersuchung-MPU) modeli gibi Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan "denetimli sürücü iadesi" sistemleri; eğitim, psikoteknik değerlendirme ve kontrollü izleme süreçleriyle birlikte yürütülmekte ve kamu güvenliğini tehlikeye atmadan bireylere ikinci bir şans tanımaktadır. Türkiye'de ise bu yönde bütüncül bir yasal düzenleme henüz bulunmamaktadır.

Bu teklif, trafik güvenliğini zayıflatmadan, yalnızca belirli şartları yerine getiren sürücülere denetimli ve eğitim odaklı iade olanağı tanımaktadır. Düzenleme, özellikle alkol etkisinde ölüme veya kalıcı sakatlığa neden olan fiilleri kesin biçimde kapsam dışı bırakmakta; buna karşılık, tek seferlik ya da idari nitelikte ihlaller nedeniyle belge hakkını kaybetmiş bireylerin, sağlık, psikoteknik ve davranışsal değerlendirmelerden başarıyla geçmeleri koşuluyla yeniden topluma kazandırılmasını öngörmektedir. Böylece, cezaların ölçülülük ilkesine uygunluk sağlanacak, sürücü davranışlarının yeniden düzenlenmesi için bilimsel temelli bir fırsat yaratılacaktır.

Sonuç olarak bu düzenleme; hiçbir surette cezayı ortadan kaldırmayan, aksine cezanın amacını tamamlayan, bireyi yeniden kurallı yaşama yönlendiren bir yapıya sahiptir. Teklif, trafik güvenliği politikalarını sosyal rehabilitasyon ilkesiyle bütünleştiren bir dönüşüm önerisidir. Sürücü belgesi iptali nedeniyle yaşamı kesintiye uğramış ancak topluma kazandırılabilecek on binlerce vatandaşın yeniden üretken hale gelmesi; ekonomiye, aile düzenine ve sosyal barışa doğrudan katkı sağlayacaktır. Böylece cezalandırmanın ötesine geçilerek bireyin sorumluluğunu bilinçli biçimde üstlenmesini teşvik edilecek, kamu yararı ile bireysel adalet arasındaki denge yeniden tesis edilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu maddeyle, idari nitelikte sürücü belgesi geri alma veya iptal işlemi uygulanmış olup trafik güvenliği açısından kalıcı risk oluşturmayan kişilere, belirli şartlar altında yeniden sürücü belgesi verilmesine imkân tanınmaktadır. Birinci fıkrada, iade için aranan genel koşullar ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir. Bu kapsamda, alkol veya uyuşturucu etkisinde araç kullanmak suretiyle ölüme veya yaralanmaya sebebiyet veren kişiler, sahte belge düzenleyenler veya sağlık şartlarını kaybetmiş olanlar kapsam dışında bırakılmıştır. İkinci fıkrada, iade edilen sürücü belgelerinin iki yıl süreyle denetimli olarak geçerli olacağı hükme bağlanmıştır. Bu süre içinde ağır ihlallerin tekrarı hâlinde belgenin doğrudan iptal edileceği belirtilerek caydırıcılık sağlanmıştır. Üçüncü fıkrada, başvuru süresi on iki ay olarak belirlenmiş; ancak uygulamada yoğunluk yaşanması hâlinde altı aya kadar uzatma yetkisi İçişleri Bakanlığı'na verilmiştir. Dördüncü fıkrada ise, bu madde kapsamında yapılacak eğitim, sağlık ve psikoteknik işlemlerine ilişkin giderlerin ilgililerce karşılanacağı ve uygulamaya dair usul ile esasların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Sürücü belgelerinin iadesi

GEÇİCİ MADDE 28- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca, sahip oldukları sürücü belgeleri hakkında idari nitelikte geri alma veya iptal işlemi uygulanmış olan kişiler, aşağıdaki şartların tamamını birlikte taşımaları hâlinde sürücü belgelerinin iadesi için başvuruda bulunabilir:

a) Kast veya taksirle, alkol ya da uyuşturucu madde etkisinde araç kullanmak suretiyle ölüme veya yaralanmaya sebebiyet verme fiilinden dolayı kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmünün bulunmaması.

b) 48 inci madde kapsamında alkol veya uyuşturucu etkisinde araç kullanma fiilinden dolayı sürücü belgesi geri alınma durumunda, son beş yıl içinde aynı fiilin bir defadan fazla işlenmemiş olması.

c) 118 inci madde uyarınca sahte veya hileli belge kullanmak suretiyle sürücü belgesi alındığının tespit edilmemiş olması.

ç) 41 inci maddede belirtilen sağlık şartlarının taşınması ve yetkili sağlık kuruluşlarınca düzenlenecek raporla psikoteknik değerlendirme sonucunda sürücülüğe engel hâlin bulunmadığının belgelenmiş olması.

d) Bu Kanun kapsamında tahakkuk etmiş idari para cezalarının tamamının ödenmiş olması veya yapılandırma kapsamında taksitlerinin düzenli şekilde ödenmeye devam ediliyor olması.

e) İçişleri Bakanlığınca belirlenecek program kapsamında sürücü davranış geliştirme eğitimine katılıp başarılı olunması.

İade kararının verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde;

a) 48 inci madde kapsamındaki alkol veya uyuşturucu etkisinde araç kullanılması,

b) Ceza puanı toplamının elli puanı aşması,

c) 51 inci, 52 nci, 56 ncı veya 74 üncü maddelerde düzenlenen trafik güvenliğini tehlikeye sokan fiillerin işlenmesi,

hâllerinden birinin gerçekleşmesi durumunda iade edilen sürücü belgesi derhâl iptal edilir.

Başvurular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki ay içinde yapılır. İçişleri Bakanlığı bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere altı aya kadar uzatabilir.

İade süreciyle ilgili eğitim, sağlık muayenesi, psikoteknik değerlendirme ve diğer giderler ilgililerce karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

